

Prima instanță: Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău, judecător A. Negru
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, judecători M. Guzun, N. Simciuc, Iu. Cotruță

DECIZIE

14 februarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecător – Valeriu Doagă,
Judecători – Tamara Chișca-Doneva, Ion Druță,
Nina Vascan, Svetlana Filincova

examinând recursul declarat de către Leonova Irina, prin intermediul avocatului Igor Pohila, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 02 mai 2017, prin care a fost admis apelul Direcției generale de transport public și căi de comunicație și casată hotărârea Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău din 25 august 2016 de admitere a acțiunii, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Irinei Leonova către Direcția generală de transport public și căi de comunicație, intervenient accesoriu SA „Telecomrut”, cu privire la contestarea actului administrativ,

c o n s t a t ă :

La 04.02.2016, Leonova Irina s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Direcția Generală transport public și căi de comunicație a Consiliului mun. Chișinău, prin care a solicitat anularea deciziei nr.07-2-1347 din 24.06.2014 privind strămutarea pavilionului de așteptare a transportului public din str. A. Pușkin 14, mun. Chișinău, cu reamplasarea acestuia în str. A. Pușkin 16, mun. Chișinău, precum și interzicerea emiterii de către pârât a actelor de dispoziție privind strămutarea pavilionului de așteptare a transportului public din str. A. Pușkin 14, mun. Chișinău în str. Pușkin 16, mun. Chișinău, fără acordul prealabil al proprietarilor adiacenți, la caz - proprietarul Leonova Irina.

Totodată, la depunerea acțiunii reclamanta a solicitat și repunerea în termenul de înaintare a cererii de chemare în judecată.

În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că prin scrisoarea nr. 318-09-15 din 06.11.2015, parvenită în adresa sa de la SA „Telecomrut”, a aflat că Direcția Generală Transport Public și Căi de Comunicații (în continuare DGTPCC) a autorizat strămutarea pavilionului de așteptare a transportului public din str. A. Pușkin 14, mun. Chișinău, conform schemei de reamplasare, anexată la scrisoarea nr. 07-2-1347 a DGTPCC.

Decizia de autorizare a strămutării a fost emisă sub formă de acceptare a cererii SA „Telecomrut” privind strămutarea pavilionului nr. 09/05-2014 din 29.05.2014 (date indicate în actul administrativ contestat).

În esență, permisiunea de a strămuta pavilionul constituie o manifestare juridică unilaterală de voință, cu caracter individual, din partea DGTPCC care este o autoritate publică, în vederea satisfacerii cererii SA „Telecomrut”, iar potrivit art. 2 din Legea contenciosului administrativ, acceptarea strămutării pavilionului constituie un act administrativ, susceptibil de atac în conformitate cu legea.

La caz, actul administrativ a îmbrăcat forma unei comunicări în scris, adresate SA „Telecomrut”, prin care ultimei i s-a permis efectuarea lucrărilor de strămutare a pavilionului, decizia DGTPCC generând efecte juridice și reprezentând un act permisiv.

În continuare, reclamanta a mai menționat că, s-a aflat peste hotarele țării și revenind a depistat că DGTPCC nu i-a expediat răspunsul.

Anterior deciziei de strămutare, pavilionul a fost amplasat cu respectarea regimului legal și cadrului normativ în vigoare. La amplasarea inițială (care menționează că există și în prezent) pavilionul a fost plasat în fața bunului imobil din str. Pușkin 14. Solicitantul, fiind în dezacord cu poziționarea pavilionului a decis strămutarea lui, reamplasându-l în fața bunului imobil din str. Pușkin 16. Dânsa nu este de acord cu reamplasarea, deoarece apar obstacole în accesul la bunul imobil deținut în proprietatea sa. În imobilul respectiv este organizată activitatea unui restaurant cu flux mare de clienți. SA „Telecomrut” încearcă să înlăture o eventuală incomoditate pentru sine prin crearea unor obstacole proprietarilor adiacenți, astfel, urmărind interese proprii prin lezarea intereselor legitime ale unui terț.

Atât SA „Telecomrut”, cât și subsemnata au dobândit în proprietate bunurile imobile proprii în situația existentă până la strămutarea pavilionului. Din acest motiv, este inadmisibilă strămutarea pavilionului doar la cererea unui proprietar fără coordonarea și acceptul proprietarului adiacent, căruia prin strămutare i se creează obstacole în exercitarea drepturilor sale. Or, strămutarea ar fi admisibilă în cazul în care aceasta se impune în interes public ori pentru asigurarea securității publice, siguranța traficului rutier, însă la caz aceasta se efectuează la cererea unei persoane interesate.

La procurarea imobilului a contat pe faptul că bunul ce-i aparține cu drept de proprietate nu are amplasat un pavilion în față, deci nu are careva obstacole pentru vizibilitate și acces la imobil, dar din moment ce DGTPCC a decis satisfacerea cererii unui petiționar (proprietar adiacent), până la strămutarea pavilionului urma să obțină acordul său expres, având în vedere că satisface un interes particular, iar prin această satisfacere creează obstacole pentru ea.

La 30.11.2016, s-a adresat cu cerere prealabilă către DGTPCC a Consiliului mun. Chișinău, prin care a solicitat revocarea deciziei de strămutare a pavilionului de așteptare a transportului public, la care nu a primit răspuns.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 25 august 2016, s-a repus Leonova Irina în termenul de depunere a cererii de contestare a actului administrativ – a deciziei DGTPCC a Consiliului mun. Chișinău nr.07-2-1347 din

24.06.2014.

S-a admis integral acțiunea civilă intentată la cererea de chemare în judecată a Irinei Leonova către Direcția generală transport public și căi de comunicație a Consiliului mun. Chișinău privind anularea deciziei și interzicerea strămutării pavilionului de așteptare.

Decizia DGTPCC a Consiliului mun. Chișinău nr.07-2-1347 din 24.06.2014 privind acceptarea strămutării pavilionului de așteptare a transportului public din str. A. Pușkin 14, mun. Chișinău cu reamplasarea acestuia în str. A. Pușkin 16, mun. Chișinău, s-a anulat integral.

S-a interzis DGTPCC a Consiliului mun. Chișinău strămutarea pavilionului de așteptare a transportului public din str. A. Pușkin 14, mun. Chișinău, în str. Pușkin 16 mun. Chișinău, fără acordul prealabil al proprietarului imobilului amplasat la adresa respectivă - Leonova Irina Valerii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 02 mai 2017, a fost admis apelul declarat de DGTPCC a Consiliului mun. Chișinău, casată hotărârea primei instanțe cu pronunțarea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii ca tardive.

La 25.09.2017, Leonova Irina, prin intermediul avocatului Igor Pohila, a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 02 mai 2017, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a indicat că recurenta inițial a depus cererea de chemare în judecată la 28.01.2016, astfel a fost respectat termenul legal pentru adresarea în instanța de judecată, însă cererea a fost restituită eronat, din neobservarea instanței, prin încheierea din 01.02.2016, pe motiv că reclamanta nu a anexat dovada adresării prealabile, deși în conținutul cererii de chemare în judecată era indicat despre respectarea procedurii prealabile cu anexarea dovezii.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat prin prisma argumentelor invocate în recurs și a materialelor din dosar coroborate cu normele de drept material și procedural aplicabile speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Leonova Irina, prin intermediul avocatului Igor Pohila, urmează a fi admis din următoarele considerente.

Judecând apelul declarat de către Direcția generală transport public și căi de comunicație a Consiliului mun. Chișinău, instanța de apel, invocând prevederile art. 17 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ, art. 118 CPC, a decis admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe de admitere a acțiunii, pronunțând o hotărâre nouă de respingere a cererii de chemare în judecată a Irinei Leonova pe motiv de tardivitate. Ajungând la o asemenea concluzie, instanța de apel a opinat că nu sunt temeuri de repunere în termen a cererii de chemare în judecată, în temeiul art. 116 CPC.

Față de această concluzie a instanței de apel, Colegiul reține că în situația în care prima instanță a admis cererea cu privire la repunerea în termen a acțiunii, apreciind cererea ca motivată și justificată, considerând că există circumstanțe obiective în acest sens, instanța de apel fiind investită cu judecarea apelului, ținând cont de prevederile art. 373 CPC, urma să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii

atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii *vis-a-vis* de chestiunea abordată. Cu alte cuvinte, instanța de apel trebuia să fie în măsură de a aprecia ansamblul de elemente, în fapt și în drept, care au condus la repunerea în termen a cererii de chemare în judecată de către prima instanță.

Cu toate acestea, instanța de apel a ezitat să aprecieze circumstanțele cauzei sub aspectul menționat, fără a asigura un control judecătoresc deplin asupra argumentelor invocate întru repunerea în termen a cererii de chemare în judecată, prematur a concluzionat că acțiunea în cauză este tardivă, în așa fel, afectând substanța dreptului la un proces echitabil.

În contextul dat, Colegiul menționează că este adevărat că dreptul de a cere anularea pe cale judiciară a unui act poate fi supus unor condiții de formă în cazul în care urmăresc un scop legitim, sunt necesare într-o societate democratică și sunt proporționale cu scopul urmărit. Astfel, potrivit legislației în vigoare, procedura prealabilă este necesară a fi respectată cu preponderență în cadrul procedurii contenciosului administrativ.

Prin urmare, revenind la circumstanțele speței, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că, după cum rezultă din înscrisul prezentat sub formă de încheiere (f. d. 17), prin care i-a fost restituită reclamantei cererea de chemare în judecată din 28.01.2016, reclamanta a făcut mențiunile corespunzătoare despre respectarea procedurii prealabile, astfel, forma și cuprinsul cererii de chemare în judecată inițială, prevăzute de art. 166 CPC, fiind respectate, nefiind temei de a nu da curs cererii de chemare în judecată în conformitate cu art. 171 alin. (1) CPC. Însă instanța de judecată a dispus restituirea cererii pe motiv că dânsa nu a respectat procedura prealabilă de soluționare a litigiului pe cale extrajudiciară, în temeiul art. 170 alin. (1) lit. a) CPC, menționând că la cerere nu a fost anexată dovada ce confirmă respectarea procedurii prealabile.

În același timp, Colegiul constată că, potrivit materialelor cauzei, reclamanta susține că instanța eronat, din neatenție, a restituit cererea, deoarece documentele care confirmă respectarea acestei proceduri au fost anexate la cererea de chemare în judecată inițială, făcându-se și mențiunile necesare în acest sens, și de aceea ea a fost nevoită să se adreseze repetat cu cerere la 04.02.2016. Deși, încheierea de restituire a cererii a fost susceptibilă de recurs, dânsa a considerat că este mult mai rezonabil de a depune cererea repetat și de a solicita repunerea în termen a cererii, luând în considerație faptul că termenul la acțiune a expirat din motivele care nu i se impută.

Totodată, instanța de recurs conchide că circumstanțele menționate nu în ultimul rând au determinat prima instanță să decidă repunerea în termen a cererii de chemare în judecată, având în vedere și faptul că potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 25 august 2016 (f. d. 63), reprezentantul reclamantei menționează că reclamanta a revenit în țară la 25.01.2017, iar cererea de chemare în judecată a fost depusă peste 3 zile de la revenire, răspunsul la cererea prealabilă fiindu-i comunicat concomitent cu depunerea cererii de chemare în judecată, termenul de prescripție urmând a fi calculat din momentul primirii răspunsului la cererea prealabilă. Respectiv, invocându-se tardivitatea acțiunii, pârâțul urma să

prezintă probe pertinente și concludente, precum că reclamantei i-a fost înmănat răspunsul la cererea prealabilă în data pretinsă. Or, sarcina probațiunii în contenciosul administrativ îi revine părâtului.

Astfel, aceste circumstanțe au rămas fără o apreciere adecvată de către instanța de apel, deși urmau a fi verificate și analizate minuțios întru soluționarea corectă a litigiului.

Ca consecință, această circumstanță este apreciată de către Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție drept o eroare judiciară, care nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În același rând, Colegiul precizează că circumstanțele relatate *supra* atrag încălcarea dreptului la un proces echitabil, respectarea căruia este accentuată și în jurisprudența constantă a Curții Europene pentru Drepturile Omului.

Ca urmare, în sensul art. 6 alin. (1) al Convenției, instanța de recurs ține să menționeze că instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse aprecierii. De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți.

În conformitate cu art. 239 CPC, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Concomitent, conform art. 241 alin. (5) CPC, în motivare se indică circumstanțele pricinii constatate de instanță, probele care se întemeiază concluziile ei privitor la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța.

Sub aspectul celor relatate se constată că soluția instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns, astfel instanța de recurs fiind în imposibilitate să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

În atare circumstanțe, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că decizia instanței de apel urmează a fi casată cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel. La rejudecarea pricinii instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și rejudecând pricina, să emită o hotărâre întemeiată și legală.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

decide:

Se admite recursul declarat de către Leonova Irina, prin intermediul avocatului Igor Pohila.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 02 mai 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Irinei Leonova către Direcția generală de

transport public și căi de comunicație, intervenient accesoriu SA „Telecomrut”, cu privire la contestarea actului administrativ, cu remiterea cauzei la rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecători –

Tamara Chișca-Doneva

Ion Druță

Nina Vascan

Svetlana Filincova